

Sygn. akt III AUa 513/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska (spr.) SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2015 r. w Szczecinie

sprawy D. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przywrócenie renty socjalnej

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 29 kwietnia 2014 r. sygn. akt VI U 480/12

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska

III A Ua 513/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił D. P. dalszego prawa do renty socjalnej wskazując, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 8 marca 2012 r. uznała, iż ubezpieczona nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji D. P. wskazała, że nie zgadza się z oceną jej stanu zdrowia dokonaną zarówno przez lekarza orzecznika ZUS, jak i komisję lekarską ZUS.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne :

D. P. urodziła się w dniu (...) Posiada wykształcenie podstawowe, pracowała jako pracownik fizyczny. Na podstawie decyzji z dnia 16 grudnia 2010 r. ubezpieczona pobierała rentę socjalną do 31 grudnia 2011 r.

Ubezpieczona cierpi na obustronną szpotawość obu goleni. Rozpoznano u niej także stan po leczeniu operacyjnym korekcyjnym, osteotomiach dewaryzujących piszczeli prawej i lewej powikłanych stawem rzekomym i zapaleniem po stronie lewej (w okresie remisji), a także zespół WPW – stan po ablacji 2010r.

Ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy po dniu 31 grudnia 2011 r. Może ona wykonywać lekkie prace fizyczne. Z uwagi na wadę obu goleni, która była kilkakrotnie leczona operacyjnie, przeciwwskazaniem jest wykonywanie przez ubezpieczoną ciężkiej pracy fizycznej, wymagającej dźwigania, długotrwałego stania czy chodzenia.

W dniu 27 listopada 2011 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie renty socjalnej. Lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 31 stycznia 2012 r. ustalił, że badana nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Podobnie komisja lekarska ZUS wykluczyła istnienie u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy. Na tej podstawie ZUS w decyzji z dnia 19 marca 2012 r. odmówił ubezpieczonej prawa do renty socjalnej.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego oraz art. 4 i 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (j. t. Dz. U. z 2013 r., nr 982) w związku z art. 12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227) Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonej nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że wyjaśnienie okoliczności objętych istotą sporu wymagało wiadomości specjalnych, dlatego dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z dziedzin odpowiadających schorzeniom ubezpieczonej – ortopedy i medycyny pracy.

Sąd Okręgowy miał na uwadze, że biegły ortopeda rozpoznał u badanej obustronną szpotawość goleni oraz stan po leczeniu operacyjnym korekcyjnym, osteotomiach dewaryzujących piszczeli prawej i lewej powikłanych stawem rzekomym i zapaleniem po stronie lewej (w okresie remisji). Zdaniem biegłego brak jest podstaw do uznania całkowitej niezdolności badanej do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Badana z wadą obu goleni leczona kilkakrotnie operacyjnie nie jest zdolna do wykonywania ciężkiej pracy fizycznej, która wymaga długotrwałego stania czy chodzenia. Charakter schorzenia jest przewlekły, lecz w obecnym stanie brak jest dowodów (w postaci aktualnych zdjęć radiologicznych) potwierdzających dalszy proces chorobowy.

Również biegła medycyny dokonała u badanej takiego samego rozpoznania jak biegły ortopeda, a ponadto rozpoznała zespół WPW – stan po ablacji 2010r. Nie stwierdziła podstaw do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy. Nie stwierdziła również u ubezpieczonej istotnej dysfunkcji ruchowej, cech aktywnego stanu zapalnego, przetok ropnych. Ubezpieczona w ostatnich dwóch latach nie wymagała intensyfikacji leczenia czy hospitalizacji. Ostatnią wizytę w Poradni (...) odbyła 2 lata temu. Badana po leczeniu operacyjnym zdolna jest do wykonywania lekkich prac fizycznych, z przeciwwskazaniem dźwigania, długotrwałego stania i chodzenia.

Sąd pierwszej instancji uznał, że wydane w sprawie opinie są pełne, logiczne i wyczerpujące. Korespondują one z orzeczeniami wydanymi w toku postępowania przed organem rentowym. Zostały sporządzone w sposób rzetelny, przez uprawnione do tego osoby, w granicach przyznanych im kompetencji. Nie ujawniły się też żadne okoliczności w sprawie, które podważałyby rzetelność ich sporządzenia. Dlatego też sąd meriti ocenił omawiane dowody jako miarodajne dla wydania rozstrzygnięcia w rozpoznawanej sprawie.

Sąd Okręgowy podkreślił, że z opinii biegłych wynika czytelny wniosek o braku podstaw do orzekania całkowitej niezdolności ubezpieczonej do pracy. Brak tym samym spełnienia warunku niezdolności do pracy powstałej przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole. W konsekwencji na tle opinii biegłych, zgromadzonej w sprawie dokumentacji medycznej i akt ZUS Sąd Okręgowy wywiódł, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy, a tym samym nie spełnia warunków, od których ustawa uzależnia nabycie prawa do renty socjalnej.

Z tych też względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. sąd pierwszej instancji odwołanie ubezpieczonej oddalił.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w całości nie zgodziła się D. P., która w wywiezionej apelacji wskazała, że na rozprawę przed wydaniem wyroku spóźniła się i nie miała możliwości złożenia aktualnej dokumentacji medycznej. Skarżąca wniosła o ustosunkowanie się biegłych do tej dokumentacji, którą załączyła do apelacji. Jednocześnie apelująca podkreśliła, że naruszenie sprawności jej organizmu jest od urodzenia.

Podnosząc powyższe, ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i przywrócenie prawa do renty socjalnej.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja D. P. jest nieuzasadniona.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje jako własne ustalenia faktyczne poczynione przez sąd pierwszej instancji, jak również oparte na nich rozważania prawne, jednocześnie nie znajdując przesłanek do uwzględnienia stanowiska apelującej. Sąd drugiej instancji nie znalazł także podstaw do przeprowadzenia dowodu z uzupełniającej opinii dotychczasowych biegłych sądowych.

Przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu było spełnienie przez D. P. przesłanek do nabycia prawa do renty socjalnej na dalszy okres po dniu 31 grudnia 2011 r. Zasadniczej ocenie Sądu Okręgowego poddana została okoliczność stopnia niezdolności ubezpieczonej do pracy. Jedynie bowiem ustalenie, że apelująca nadal jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, przy spełnieniu kolejnych przesłanek, dawałoby jej podstawy do przyznania prawa dożądanego świadczenia.

Bezspornie ocena istnienia niezdolności do pracy i jej stopnia należy do kategorii okoliczności, których stwierdzenie wymaga wiadomości specjalnych, co czyni koniecznym przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych (art. 278 k.p.c.). Sąd pierwszej instancji uczynił zadość temu obowiązkowi powołując biegłych lekarzy o specjalnościach adekwatnych do schorzeń ubezpieczonej, tj. biegłych z zakresu ortopedii oraz specjalisty medycyny pracy. Następnie Sąd Okręgowy ocenił dowody z opinii biegłych w sposób odpowiadający wskazaniom sformułowanym w art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którymi wiarygodność i moc dowodów sąd ocenia według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sposób dokonywania tej oceny nie został normatywnie doprecyzowany jednakże wskazówki co do tego odnaleźć można w orzecznictwie Sądu Najwyższego (postanowienie z dnia 29 października 1996 r., III CKN 8/96, OSNC 1997/3/30), który podkreśla, że ocena musi obejmować wszystkie dowody i winna być dokonywana wszechstronnie. Wprawdzie opinia biegłych jako dowód oparta jest na wiadomościach specjalnych, to podlega ona jednakże ocenie sądu w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał, a zatem, na tle tego materiału, koniecznym jest stwierdzenie, czy ustosunkowała się ona do wynikających z innych dowodów faktów mogących stanowić podstawę ocen w opinii zawartych oraz czy opierając się na tym materiale w sposób logiczny i jasny przedstawia tok rozumowania prowadzący do sformułowanych w niej wniosków (por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 maja 2005 r., V CK 659/04, LEX nr 180821).

W kontekście powyższych wskazań stwierdzić należy, że biegli sądowi, którzy przeprowadzili badanie podmiotowe i przedmiotowe ubezpieczonej w dniu 16 marca 2013 r. (biegły ortopeda) i 16 stycznia 2014 r. (biegła specjalista medycyny pracy) rozpoznali u niej: obustronną szpotawość goleni, stan po leczeniu operacyjnym korekcyjnym, osteotomiach dewaryzujących piszczeli prawej i lewej powikłanych stawem rzekomym i zapaleniem po stronie oraz zespół WPW – stan po ablacji 2010 r., jednoznacznie uznali, że po dniu 31 grudnia 2011 r. D. P. nie była osobą całkowicie niezdolną do pracy. Stwierdzili przy tym, że ubezpieczona po leczeniu operacyjnym jest zdolna

do prac fizycznych lekkich z przeciwwskazaniem dźwigania, długotrwałego stania i chodzenia. Lekarze specjaliści mieli też na względzie fakt, że skarżąca legitymuje się wykształceniem podstawowym, a uprzednio przyznane świadczenie związane było z ropną przetoką po zapaleniu kości piszczelowej. Przy czym, biegła specjalista medycyny pracy zaznaczyła, że obecnie, jak i podczas badania przez konsultanta ZUS oraz komisję lekarską ZUS (8 marca 2012 r.), a także biegłego specjalistę ortopedii nie stwierdzono u ubezpieczonej istotnej dysfunkcji ruchowej, cech aktywnego stanu zapalnego, przetok ropnych, a nadto D. P. w ostatnich 2 latach nie wymagała intensyfikacji leczenia, hospitalizacji; ostatnia wizyta w Poradni (...) miały miejsce 2 lata temu.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że miarodajny dla oceny sądowej zdolności ubezpieczonej do pracy w kontekście orzekania o prawie do renty socjalnej ma wynik badań lekarskich przeprowadzonych przez biegłych sądowych. O niezdolności do pracy nie decydują lekarze leczący ubezpieczoną, gdyż jak zauważa się w orzecznictwie sądowym, chodzi tu o ocenę niezdolności do pracy w prawnym rozumieniu, podejmowaną w trybie określonej procedury i przez odpowiednie organy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2010 r., I UK 22/10, M.P.Pr. z 2010 r., nr 10, poz. 506). Biegli sądowi to lekarze wpisani na listę biegłych prowadzoną przez Prezesa Sądu Okręgowego, posiadający wieloletnie doświadczenie zawodowe i cechy gwarantujące bezstronność i rzetelność opiniowania w sprawach sądowych. Mimo stwierdzenia u D. P. wskazanych wyżej schorzeń, biegli ci jednomyślnie uznali, że ubezpieczona może wykonywać lekką pracę fizyczną.

W kontekście zarzutu apelacji D. P. należy podkreślić, że sąd w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego ocenia legalność tej decyzji na dzień jej wydania, czyli w niniejszej sprawie na dzień 19 marca 2012 r. Jednak z uwagi na okoliczność, że ubezpieczona pobierała świadczenie rentowe do dnia 31 grudnia 2011 r. i ubiega się o to świadczenie na dalszy okres, ocena jej stanu zdrowia i zdolności do pracy dotyczyła już okresu od dnia 1 stycznia 2012 r. do 19 marca 2012 r. Zatem, sąd ustalał czy zostały spełnione przesłanki do przyznania wnioskowanego świadczenia. Ewentualne pogorszenie stanu zdrowia po dniu wydania zaskarżonej decyzji nie może wpłynąć na ocenę prawidłowości zaskarżonej decyzji. W przedmiotowej sprawie stan zdrowia ubezpieczonej, po dniu 31 grudnia 2011 r., oceniło dwóch biegłych sądowych o specjalnościach z zakresu ortopedii i medycyny pracy, a ich ocena jest jednoznaczna. Biegli ci podzielili ponadto uprzednie stanowisko lekarzy wchodzących w skład komisji lekarskiej ZUS. Biegli sądowi jednoznacznie wskazali, że zarówno przedstawiona dokumentacja medyczna, jaki obecny stan zdrowia D. P. nie pozwalają na przyjęcie, iż ubezpieczona jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Biegli ustalili schorzenia ubezpieczonej i stopień ich nasilenia w kontekście zdolności do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy emerytalnej. W tych okolicznościach sąd odwoławczy nie znalazł uzasadnienia do uwzględnienia wniosku ubezpieczonej o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych celem oceny jej stanu zdrowia w oparciu o dokumentację medyczną złożoną przy apelacji, a obejmującą:

- rtg stawów kolanowych i biodrowych z 26 marca 2014 r.
- rtg kręgosłupa z dnia 22 kwietnia 2014 r.
- zaświadczenie lekarskie ortopedy z dnia 29 kwietnia 2014 r. kolanowych, szpotawość stawów biodrowych.

Niemniej Sąd Apelacyjny zauważa, że w zaświadczeniu z dnia 29 kwietnia 2014 r. lekarz ortopeda przedstawił rozpoznane schorzenia u ubezpieczonej tożsame z tymi ustalonymi przez biegłych sądowych w niniejszej sprawie, a nadto wskazał, iż w chwili obecnej brak pilnych wskazań do leczenia ortopedycznego ubezpieczonej.

Ostatecznie po zapoznaniu się z całością sprawy i nie znajdując podstaw do poszerzenia jej materiału dowodowego o kolejne opinie biegłych sądowych, Sąd Apelacyjny uznał, że rozstrzygnięciem swym Sąd Okręgowy nie naruszył przepisów art. 12-13 ustawy emerytalnej, ani art. 1, 2, 4, 5, 15 i 26 § 3 ustawy o rencie socjalnej. Przyjęcie, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy uzasadniało odmowę przyznania spornego świadczenia. Cel dla jakiego do polskiego porządku prawnego wprowadzona została ustawa o rencie socjalnej nie oznacza, że każda osoba znajdująca się w trudnej sytuacji materialnej i mająca ograniczone możliwości w zakresie zdobycia zatrudnienia, nabędzie prawo do wypłaty tego świadczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do wydania orzeczenia zgodnego z wnioskiem apelacji i dlatego na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił ją w całości.

del. SSO Beata Górka SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska